

L'ESQUEVELLA

DE LA TORRATXA

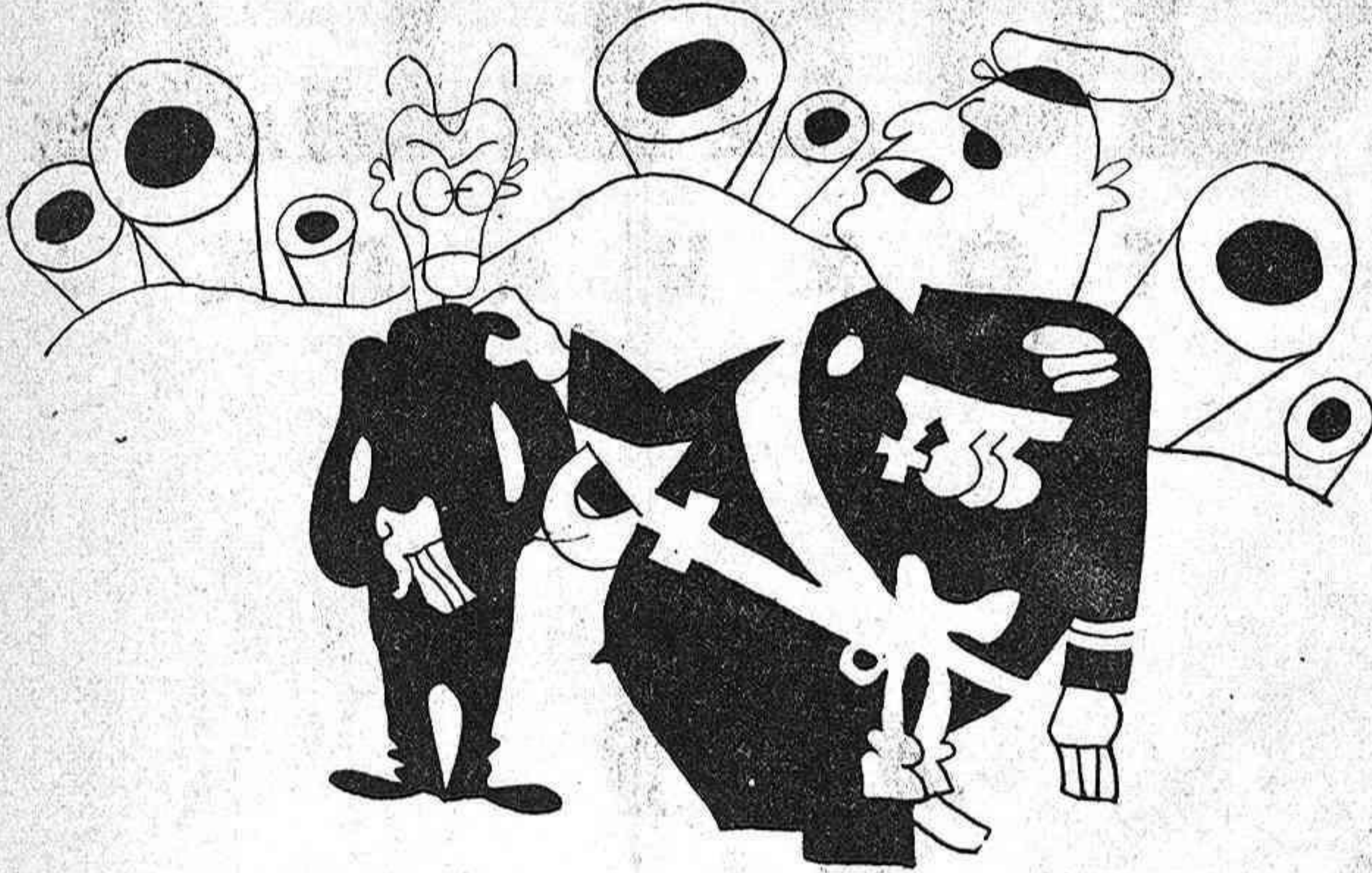
REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ ARAGÓ 290 TEL. 23994

TRENTA CÈNTIMS

—El G. E. P. C. I. ha donat 5.000 pessetes.
 —Bufa! Com ha pujat tot!!!

POBRES I RICS
—Déu l'empari, germà Schacht!

Les festes del XX aniversari del Comitè de No Intervenció

Un grup d'entusiastes amants de la pau, tan brillantment defensada fins ara pel Comitè i els Subcomitès de Londres anomenats de la No Intervenció, ha decidit organitzar a aquelles entitats un brillant homenatge públic, al qual no deixaran d'associar-se totes les forces vives del país.

Les festes duraran una setmana, i llur programa serà el següent:

Dilluns:

- A les 6: Bombardeig aeri.
- A les 8: Discurs per Mr. Eden.
- A les 9: Demostració naval italo-alemanya davant les nostres costes.
- A les 12: Reunió del Comitè.
- A les 15: Reunió d'un Subcomitè.
- A les 16: Informe tècnic.
- A les 20: Traca valenciana.

Dimarts:

- A les 7: Bombardeig marítim.
- A les 9: Debat a la Cambra dels Comuns.
- A les 11: Tramesa d'una missió sanitària i enterrament de les víctimes del dia.
- A les 15: Inauguració d'un monument als morts.

Dimecres:

- A les 10: Discurs de Mr. Eden.
- A les 12: Reunió del Comitè.
- A les 14: Reunió d'un Subcomitè.
- A les 15: Reunió d'un altre Subcomitè.
- A les 24: Gasos tòxics.

Dijous:

- A les 11: Conferència del Dr. Bosch Gimpera sobre «La No Intervenció en la Prehistòria Ibèrica».
- A les 12: Reunió de la Lliga de Nacions.
- A les 14: Demostració naval portuguesa.
- A les 18: Fanalets a la veneciana pintats de blau.

Divendres:

- A les 8: Bombardeig aeri.

A les 10: Bombardeig marítim per la flota japonesa.

A les 13: Conferència radiada pel redactor religiós del Comissariat de Propaganda sobre

LA CRISI BELGA

—Aquest Spaak... sempre ministre! Es un gat dels frares.
—Si. Es el Gatspaak.

«La No Intervención, desde la creación hasta nuestros días».

A les 20: Traca valenciana.

Dissabte:

A les 10: Discurs de clausura per Mr. Eden.
A les 12: Reunió conjunta, de gran gala, del Comitè amb tots els Subcomitès, Comissions tècniques, etc., i l'Assemblea de la Societat de Nacions.

A les 15: Apoteosi final. Incendi de Roma per Mussolini, al so de la mandolina. Bombardeig aero-naval i gasos tòxics. Tramesa de missions sanitàries en gran escala. Els nens de les escoles rebran un exemplar del pacte anticomunista en pell de presoner republicà.

REVISTA DE PREMSA

LA VANGUARDIA

“TRES AMIGAS d. c. 3 c. b. p. de 35 a 45 a. emp. Est. madrileños, p. c. y d. Esc. Vanguardia 189.”

Heus aquí una petició justa i clara.
No es pot demanar més.

PERDIDO UN LLAVERO

varias llaves trayecto Rambla del Centro y Plaza Macià. Se gratificará: Rambla del Centro, 36, peluquería.

Conseqüències d'haver trencat les cadenes.

BICICLETA JOVENCITA

vendo. C. Menéndez Pelayo 43, tda. (Gracia), de 5 a 7

Li deuen conèixer l'edat amb les dents. Amb les dents del comprador, o sigui, mossegant els neumàtics, per veure si són comestibles.

EL DILUVIO

TRABAJARAN CONTRA EL FASCISMO, PERO NO QUIEREN CONSENTIR SER VICTIMAS DE NADIA

Nadia deu d'ésser una terrible vampiresa.

—Aquests documents són falsos.
—Sí, però oi que no ho semblen?

EDITORIAL

La derrota dels derrotistes

La creació dels Tribunals sumaríssims, que actuaran dia i nit sense interrupció amb la màxima severitat contra els derrotistes, els bolistes i els filo-feixistes, crea un problema climatèric en el clima de la nostra dolça reraguarda alegre i confiada.

Aquell pobre senyor que abans us deia a cau d'orella quelcom que deia que li havien dit, però que ell no s'ho creia, sinó que només volia fer-ho creure, ara s'ha hagut de fer créixer un pam més aquell bigotí tipus persiana que a manera de morrió li conté l'esglai i el fa congestionar com si fos un globus inflat a còpia de secrets.

Aquells que pressentien grans catàstrofes, tot fent-se solidaris per

endavant d'un terror que només volien encomanar al pròxim, ara estan aterrits d'haver de guardar aquell terror per ells tot sols.

Aquells bolistes que s'adonaven més aviat de les falses notícies que d'aquelles que sol portar la «Gaceta» cridant-los a complir un deure d'elemental ciutadania, ara sentiran el pes de les falses que no poden esbandir, i de les autèntiques que no podran menysprear.

Total, un fàstic.

Sí, senyors camarades: aquella guerra tan xiroia que sempre la feien els mateixos i sempre els mateixos la desfeien, ara se'ns està tornant una guerra de debò, i francament...

Ara que començarem a suportar les penes a còpia de divertir-

nos amb elles mateixes, resulta que tota la xirinola se'n va en orris i es decreta el racionament de la decència i de la ciutadania.

On s'és vist!, racionar una matèria que no troben a manca mai aquells que mai no l'havien tinguda.

Així, sí; ja no es pot ésser bolista, ni derrotista, ni terrorista, ni pocavergonya. Què podran fer aquells que no tenien altra feina?

¿Se n'hauran d'anar al front com uns vulgars ciutadans municipals dotats de vergonya?

Bé, vaja! Sembla mentida, senyors!

Si no ho veiéssim no ho creuríem.

Més encara, si no ho veiem no ho creurem. Nosaltres som així.

LA LLIGA I EL COMLOT DELS "CAGOULARDS"

Qui és el responsable? "Cagoule" vol dir Cucurulla!!

**Josep Pla ens fa sensacionals revelacions
i Tot per un cafè, copa i puro!**

Ara que la policia i la premsa franceses ho han esbombat, no podem menys de dir allò que amb angoixa hom es pregunta. Nosaltres, que com es pot suposar, érem els més ben assabentats d'aquest afer, com de tots, hauríem callat fins al total descobriment del complot. Els diaris francesos però, assedegats de sensacionalisme, ens han passat al davant. Què podem fer ara? Quedar com uns ignorants o exposar-nos a què ens prenguin com a complicats? De cap de les maneres. La policia francesa tindrà des d'ara en nosaltres els seus més fidels col·laboradors i li facilitarem dades de tal naturalesa que ni ella ni els diaris d'enllà dels Pirineus no podran ja dubtar.

Es tracta, com el lector haurà deduït amb el seu nas especial només de llegir el títol, del complot dels «cagoullards».

No direm d'on hem tret la informació perquè ens proposem escriure, en col·laboració, és clar, amb la senyora Maryse Choisy, un llibre que no pot titular-se d'altra manera que «Un mois chez les «Cagoullards».

«MINUIT, PLACE DE LA CUCURULLA.»

Fa, d'això, una pila de mesos; no direm quants si no és al jutge en persona, passàvem per la Plaça de la Cucurulla al punt que la ràdio tocava les dotze de la nit.

El lloc era silenciós i sinistre: només se sentia el nostre
Trap, trap, trap...
quan de sobte un
trip, trip, trip...
ens cridà l'atenció.

Ens deturàrem a escoltar, paràrem l'orella i, més distintament, un cop el trip, trip, trip s'hagué acostat prou, en el silenci penetrant de la nit, una veu femenina ens féu, a cau d'orella:

—Viens, mon chéri?

Què ha de fer l'obrer? Hi anàrem. No vulqueu saber el que passà després; només direm que, en separar-nos, ens preguntà en to que no admetia rèplica:

—Tu reviendras?

I què havíem de fer, sinó tornar-hi? Hi tor-

nàrem, però quan menys ens ho pensàvem, ella es tragué la pell postissa de sota el nas i li aparegué un abundós bigotí masculí; es tragué la perruca platinada i li quedà un cabell dur i gris; es tragué la veu i en català va ordenar:

—Un altre; poseu-li la cucurulla i a la frontera.

Fins aleshores no ens adonàrem que el que ens havia apresat no era altre que Don Lluís Duran i Ventosa i les insinuants frases en francès no eren altra cosa que simples consignes.

Perdèrem els sentits, tinguérem la sensació d'un llarg viatge en auto i, quan temíem ja fatals conseqüències, sentírem una veu que preguntava al xofer:

—Portez-vous rien de paiement?

El xofer, imperturbable, en veu d'abans del 3 de maig, va contestar:

—Nada; sólo capitales.

I passàrem. Un hàbil cop al cap ens havia adormit novament i no ens despertàrem fins arribar a París.

TRACTA DE BLANCS

Haviem caigut a mans d'una organització de tracta de blancs. Ens tractaven, però, com a negres. Tancats en uns grans soterranis, ens passàvem el dia fent l'exercici i només a la nit ens deixaven sortir, però encara vestits amb la cucurulla, perquè no ens coneguessin. Fora de la caserna només podíem prendre cafè i jugar al tuiti en algun estaminet de la barriada; cada setmana érem portats a casa d'alguna vella *douairière* de noble aspecte, que s'atorgava els nostres favors, ens deia *mon petit cagoulard* i un altre cop a la caserna subterrània.

A la caserna no estàvem pas malament; només que no menjàvem altra cosa que guisats: guisat de xai, guisat de bou, guisat del que fos, però res bullit ni rostit, ni a la brasa. N'hi havia un tip. I n'estava tant, de tip, que un dia, no podent més, vaig començar de fer-me amic amb un guardià i, al cap d'uns dies, ja li explicava el meu descontentament.

—Es que no us agrada la *douairière* que us ha tocat?—ens preguntà en francès.

—No és ben bé això; no m'agrada res.

—Ah! us enyoreu! *entendus!*

—*Entendus?* Vós sòu en Plai

No ho va poder dissimular, perquè vàrem palpar-li el cap sota la caputxa i encara hi duia el barret fort. Aleshores ens féu les revelacions.

EL COMLOT DE LES CUCURULLES

—Jo, al tanto—començà dient—, això és un bon negoci; et donen menjar, et paguen el cafè i copa...

—Sí, però aquests guisats! Sempre guisats!

—Veureu, com que paga el duc de Guisa... aquests nobles són unes mones i es pensen que tot és heràldica; però mentrestant anem tirant. Ara li faig la biografia.

—Però què és aquesta comèdia? Què és això d'anar vestits així?

—Això és una prometença d'aquella altra mona que també vaig fer-li la biografia: el nostre il·lustre amic de «La Veu».

—Cambó? Que s'ha convertit al cristianisme?

—Sí; en Franco, que també li faig la biografia, li va presentar un dilema: o cristià o moro; però res de jueus. I va triar cristià per fer la prometença. Jo, moro, eh? Entesos.

—I aquesta prometença de'n Cambó?

—El senyor Cambó, epl Doncs és pel penediment d'haver abandonat la Lliga la Plaça de la Cucurulla per anar al Passeig de Gràcia. Per això anem de cucurulla i aquestes franceses ens diuen «cagoulards».

—I només per això feu el gori-gori?

—Fugiu, home, fugiu! que estem fent un

complot com una casa de pagès! Som els tècnics de la revolució a França!

—Ah, sí? (I vàrem decidir fugir, com ens aconsellava).

—Mireu. No recordeu la nostra campanya electoral del 16 de febrer? Dèiem que si guanyaven les esquerres hi hauria la revolució. Com que no la féien, la vàrem provocar nosaltres. Ara a França ens han cridat pel mateix; les esquerres no volen fer la revolució, nosaltres els la farem fer; el duc de Guisa dona els diners i el tecnicasso Vidal i Guardiola els administra, ja m'enteneu, i jo, al tanto.

—Suqueu?

—Cafè, puro i copa cada dia, un barret i un abric de tant en tant... I fent espionatge amb en Sentís, no sé si m'entén.

—Així, amb Franco, no hi tenuu relació?

—Nosaltres tenim relació amb tothom que pagui. Amb Franco, amb Hitler, amb Mussolini, amb Hirota... Si l'eix som nosaltres! Mireu: amb Franco, en Ventosa; amb Hitler, en Vidal i Guardiola, que és alemany de part de dona; amb Mussolini, en Sentís; amb Hirota, en Valls i Taberner.

—Voleu dir que vós no sòu més japonès?

—No; jo seria més xinès, si la Xina entrés a l'eix; però per ara no es pot dir, que me la carregaria. Jo només provo les armes.

—Ah! Sòu tècnic en metralladores?

—No, en sabres.

—I els dirigents, també són els de la Lliga?

—No; ja us he dit que els de la Lliga només som els tècnics; la Lliga va donar el model per a les lligues franceses. Els dirigents, és a dir, els que donen la cara, són els que diuen els diaris, el general Duseigneur, Deloncle, Parent... i tota la família; és a dir, les dues-centes famílies.

—I en Cambó?

—El senyor Cambó està com a cal sogre.

—I aquell M. Hubert Pastre que se li ha trobat un castell tot trucat?

—Aquest és de l'oposició dintre el grup; volia que de l'organització se'n digués la Banda d'En Pastre.

—I ara que us han descobert, què fareu?

—A nosaltres no ens han descobert; però si ens descobrissin faríem el desentès, com sempre. O si no, on aniríem a parar? França és un país democràtic!

—El que m'espanta és la guerra que farem quan declorem la guerra.

— ¡Volem queviures! ¡Volem queviures!
— Que m'heu pres per pagès?

QUESTIONS FINANCERES

Municipalització dels Transports Urbans? No!!!

Anem a la transportització de l'Ajuntament,
la Generalitat i el Banc d'Espanya

I quan ho haurem aconseguit farem la gran
revolució forondiana

Quan amb més apassionament es discutia la municipalització o no municipalització dels serveis de transports públics, L'ESQUELLA va donar una solució que va fer riure a tothom: la transportització del Municipi. L'ESQUELLA, però, que és un periòdic seriós, es va molestar una mica i, si no va contestar violentament va ésser, simplement, perquè no tenia aleshores altre argument que un canó. Un canó d'escopeta sense la culata ni les municions. Què havia de fer aleshores un periòdic seriós, sinó callar seriosament i prudentment?

I això fou el que vàrem fer i ens va anar bastant bé. Però el nostre projecte, com una bala que surt del canó —aquesta vegada del 15,5— disparada amb mà segura, fa el seu fet, tant si té el vent de proa com de popa, així la nostra Idea ha fet el seu, com diu Mussolini que farà Itàlia. Mussolini, però, s'equivocarà, perquè no és L'ESQUELLA, i nosaltres no, perquè ho som.

Hom ha volgut deturar la municipalització dels transports urbans donant com excusa que estaven tan atrotinats, que l'Ajuntament perdria diners en les reparacions. Mentrestant, però, marxen, pels carrers i pel camí indicat

per nosaltres de la transportització municipal i no es deturaran pas en aquest, que és un modest corriòlet comparat amb la carretera —ah!— a què va a parar sense remei!

Perquè l'Economia, com la veïna de l'entresol, també té els seus misteris, i els Transports urbans, després d'haver solucionat el problema creat de la xavalla, no es poden deturar perquè la manca de matèries primeres ha impedit la construcció del fre que necessitaven.

I, on aniran a parar? De moment, als tramvies i autobusos, amb la introducció del sistema de vals, el corrent altern de la moneda s'ha convertit en corrent continu. Després d'haver-se hagut de comprar una cartera per als bitllets, el transeünt s'haurà de comprar una cartereta per als vals—nosaltres ens proposem introduir en el comerç un model sistema llibret de paper de fumar amb un val sempre disposat a ésser estirat.

Però això ha donat més facilitats del que hom es pensava. Si voleu comprar un diari en el tramvia, el venedor us torna el canvi en vals tramviaris que li facilita el cobrador. Si aneu a una botiga i no tenen canvi, us oferiran vals de tramvia. Aviat la Collectivi-

tat dels Transports Urbans es veurà obligada a fer vals de cinc pessetes, de deu, de vint-i-cinc, de cinquanta, de cent...

A l'Ajuntament ja s'ha parlat de pagar als funcionaris en vals de tramvia; als Bancs ja es comença a discutir si s'acceptaran en compte corrent...

Perquè, qui dubta que un bitllet de tramvia és més útil que un bitllet de banc, de la Generalitat o de l'Ajuntament, ara, per anar en tramvia i tot seguit per a qualsevol transacció?

I no cal pas pensar-s'hi gaire per convenir que aquesta situació serà extremadament favorable al Banc d'Espanya, que podrà retirar de la circulació, sense protesta de ningú, tot el seu paper circulant sense haver d'abonar res. Aquesta situació de prosperitat demanarà, és clar, unes petites reformes en el format i en la qualitat del paper dels vals tramviaris: els actuals són massa petits i poc artístics; quan se'n facin d'un valor superior a vint pessetes, per exemple de vint-i-cinc, caldrà pensar-hi. A més, l'abundància de paper resultarà, en certa manera, incòmoda. No seria millor, aleshores, fer com una mena de bitllets grossos, d'un valor de cinc centes pessetes, amb vals al voltant que es puguessin tallar cada mes com a premi a la constància d'haver reunit prou vals petits per canviar-lo per un de gros? Aleshores potser seria hora d'interessar els que tenien papers semblants abans del 19 de juliol i canviar-los-els pels nous. La transportització del Municipi, de Catalunya i de l'Estat, seria aleshores un fet i, per completar la revolució no caldria fer altra cosa que cridar altre cop Don Mariano de Foronda.

Una feina feixuga

La S. I. A. (Socorro Internacional Antifascista) ha enviat als diaris una gasetilla en la que explica a les dones de Catalunya que treballen, el que han de fer. Els diu que:

«Els hospitals deuen omplir-se del teu somriure, perquè, com l'aigua fresca de la font muntanyenca, dongui vida als llavis dels nostres germans ferits. Els teus llavis deuen posar-se, com un bes maternal, damunt els capets innocents dels nens orfes de la guerra. La teva paraula solidària deu arribar a les teves germanes evacuades del Nord per fells-hi oblidar les dissorts de la llar perduda i el company caigut per la llibertat. Las palpitations del teu cor proletari han d'arribar fins als fronts omplent d'amor i de fe les trinxeres on lluiten els nostres combatents. La teva ombra bonafactora deu passeger-se pels carrerons de les presons, arribant la nostra solidaritat a tots els empresonats antifeixistes.»

I després de totes aquestes feines, ve el **totavía más difícil:**

«Acudeix a la lluita del bé com volada de coloms en vol per la pau de les fronts martiritzades i bramam com a lleonas contra els sembradors de la mort i el dolor.»

Aquesta darrera tasca la trobem realment excessiva després d'un dia de cues.

ESQUELLOTS

EL PAPER DELS DIARIS RADIATS

L'altre dia rebé els periodistes locals i directors locals al local de la presidència, el President del Consell de Ministres doctor Joan Negrín i els convidà a pastes i cigarretes.

La cosa fou cordialíssima, com no podia menys de succeir.

En un alardó de democràcia summament lloable va ésser obert un període de preguntes lliures, que en certs moments esdevingueren un xic incontrolades.

Però ja ha dit molt bé l'editorialista de «La Vanguardia», referint-se al fet que, segons va dir no sé qui, les preguntes no són mai específicament indiscretas, sinó que ho acostumen a ésser les respostes.

El president Negrín féu acopi de discreció i de saviesa i tot quedà circumscrit a la més exquisida correcció.

Després es parlà de tot una mica i una gentil redactora del diari radiat d'una emissora local deia:

—Això de la manca de paper sí que és un problema.

Potser s'haurà de veure obligat el Govern a suprimir alguns diaris. Però oi que no suprimiran el meu, senyor president?

EL RECTOR TRANQUIL

Al principi de la guerra, l'actual conseller de Justícia de la Generalitat, Dr. Bosch Gimpera, tornà cap a Barcelona, acompanyat de la seva família, des del lloc on estiujava. En passar per determinada ciutat, un control l'aturà i el Dr. Bosch es va a donar a conèixer de seguida:

—Sóc el rector de la Universitat.

—Ah, sí? Doncs baixeu de seguida!

I l'home de la guàrdia cridà els seus companys per dir-los que ja tenia un rector.

—I aquesta qui és?—preguntà un dels recent arribats dirigint-se a la senyora Bosch.

—La meva esposa.

—I amb quina barra ho diu! I aquests qui són?

—Els meus fills.

—Quin cinisme!

La feina va ésser per fer-los entendre que el rector de la Universitat no era precisament un capellà.

Fou d'ençà d'aquell dia que del rector de la Universitat varen dir-ne comissari.

PUERIL CULTURAL!

Un reporter dels que fan informació a la Generalitat anà l'altre matí a fer la seva missió a l'esmentat centre oficial, portant sota el braç un llibre.

Un incipient personatge de mitja personalitat molt redit i famós per la cultura que ell mateix acostuma atribuir-se, li digué:

—Què és aquest llibret tan xiroi?

—Les «Cançons de Bilitis», de Pierre Louys—digué el propietari del llibre.

L'altre, amb un gest d'aquells que fa la gent que acostuma a estar de tornada, exclama, tot suficient:

—Ah! sí, «Les cançons de Bilitis»; sí, home, sí; vejam. El tens dedicat?

—Jo no—respongué tímidament el reporter.

PANTALONS MUNICIPALS

A Girona, malgrat ésser una ciutat diverses vegades immortal, també passen coses intrascendents. Hi ha un alcalde i tot que es diu Cerezo i que té un fill més elegant que el noi de Tona.

Doncs bé, el Cerezo petit, un diumenge voltava pel camp de Vista Alegre tot cofai amb uns pantalons que fins aleshores ningú no li havia vist. I heus aquí que un seu amic, irònicament, li preguntà:

—De qui són aquests pantalons?

I el Cerezo (junior) va respondre impertèrrit:

—Són de l'alcalde.

—Ja els venen al preu d'abans.
—Ah! Sí?
—Sí. Al preu d'abans de taxar-los.

—I d'això en diuen l'Exposició del Fred?
—Anem-nos-en, anem-nos-en, que m'ofego de calor.

ELLI

Es un home d'aquells que us roben el cor i us acaben els «quartets».

Petit, rabassut, però dinàmic, home d'enginy i facilitat de paraula.

Si li hagués agafat la dèria d'ésser polític, ja fora almenys burot i potser sense necessitat de fer-se radical.

Però ell, en el fons del fons, és bo, tendre com el pa, quan el pa és tendre, i filantròpic com una persona major.

Es un líric, per dir-ho d'una vegada.

Es líric i ensems còmic, que és com aquell que diu dues vegades líric o dos en una, com aquelles gavadernes que quan plou hom se les gira del revés i es mulla per dins i per fora.

Es un home d'aquells que us roben el cor i us acaben els quartets!

Aquestes condicions, que en ell són axiòmiques, nosaltres, els que fem L'ESQUELLA i per descansar la desferm venent els ninots a l'Exposició del Fred a profit de la calor dels nostres germans combatents, les

hem condicionat d'acord amb ell per una major eficiència pràctica de la següent manera:

En convertir Palacios en «El Helado Público número 1», vàrem decidir que el cor ens el robés a nosaltres i a vosaltres us acabés els quartets.

La cosa va com una seda. Ell, «El Helado Público número 1», s'ho ha pres tan a la valenta i amb tanta calor, això de l'Exposició del Fred, que s'està fonent materialment per complir com és adient a un artista de tan eminent qualitat i de fama tan justament assolida.

Ell canta, balla, fixa i dona esplendor a la nostra Exposició del Fred i va de bòlit per voltar-se dels millors elements de la seva generosa professió perquè l'ajudin en la no menys generosa tasca que s'ha imposat. Ell, que és ensems l'animador i l'ànima de la nostra Exposició del Fred, ens ha portat cada dia el bo i millor que es troba entre les atraccions espectaculars, per tal que els lectors de L'ESQUELLA que visiten de franc l'Exposició del Fred, es diverteixin i es considerin obligats a contribuir a l'escalf que nosaltres volem portar a les trinxeres.

Ell parla per la ràdio, subhasta ninots a l'Exposició, conta contes alemanys, jueus, anglesos, escocesos, americans, moros i cristians i fa riure, però no pel fet efímer de fer riure només, sinó per fer que la gent se'ls gastí amb aquella alegria.

Ell ha presentat amb xiroltes xerameques improvisades plenes d'humor i d'humaníssima ironia aquests «sketch» llampec que fan atapeir de públic la Sala Busquets, convertint l'Exposició del Fred en un antre de calor asfixiant, que és evocadora i

ensems estimula el desig que aquesta calor s'encomani, que és del que en fi de comptes es tracta.

Ell, «El Helado Público número 1», ha presentat en el transcurs dels dies que dura la nostra Exposició, un grapat de generosos artistes que donen el seu treball, que és tot allò que poden donar els treballadors per als defensors de la Llibertat.

Ha fet desfilar el famós trio enciclopèdic dels parodistes d'Stan Laurel i Oliver Hardy, **Mita and Paddy** i **Graells**, que delectaren la concurrència i es feren aplaudir sorollosament i justa pel seu brillant treball, executat en Fred amb el calor del seu entusiasme i del seu art inimitable d'inimitables imitadors parodistes.

Ha presentat **Lola Cabello**! La genial, l'única, la incomparable estilista de la cançó, que hagué de repetir i encara tripetir i quadripetir i cincupetir el seu treball davant l'entusiasme dels nostres lectors i admiradors de L'ESQUELLA, que ara seran sempre més admiradors de Lola Cabello, si és que ja no ho eren prou abans del seu art difícilíssim i insuperable i del guitarrista **Alfons Aguilera**, que s'escalifa els dits de valent, malgrat ésser al bell mig de l'Exposició del Fred.

Ha presentat la primeríssima i formosíssima (millorant el present) dansarina **Elva Roy**, que per tractar-se d'allò que es tracta, podríem dir que és «de rechupete y canela», o sigui, traduïda al català: un «doplet d'amour», i que traduït al francès no sabem com podria dir-se.

Elva Roy féu posar seriosos els que pensaven que havien de riure cada dia a l'Exposició del Fred, i els féu posar seriosos, perquè ella es «cosa

sèria» i el seu art és quelcom que fa entusiasmar i picar de mans fins que se'ns rebenten els penellons.

Del pianista **Reñones** (i no **Riñones** com ha dit algú amb suposada bona fe que no justifiquen les circumstàncies) no calen elogis, només cal sentir-lo.

I què direm del mestre pianista també **Vilamara**?

Això no és un pianista de maneta: és un pianista de dues manetes, i mireu si és antifeixista, que no hi ha manera de fer-li tocar un piano de cua.

Ell diu que això és derrotisme... i té raó.

Ha presentat **Palacios** el piramidal **Rapsoda Manolo Gómez**, un recitadoràs com una casa, intèrpret genialíssim i incomparable de **Garcia Lorca**, que no manca mai allà on s'ha de treballar per la Causa.

Nosaltres, que potser ens havíem ficat alguna vegada amb l'excés de recitadors que es dediquen a la cascada infiel, estem empenedits i avergonyits d'haver fet tal cosa, davant del gest generós de **Manolo** i de la perfecció del seu art.

Això no vol dir, però, que no ho tornem a fer, perquè és que de rapsodes en corre cada un...

La nostra fòbia ve de què un dia en vam sentir un que deia:

Isene López Heredia,
hija y nieta de canchales...!

Vosés ja se'n faran càrrec.

Ara bé, ens honorem declarant que **Manolo Gómez** no és pas d'aquells... ni dels altres... de **Manolo Gómez** només n'hi ha un: **Manolo Gómez**... l'únic!

Tot a aquesta tasca entenedora que constitueix un rècord d'autèntica calefacció central, la porta a cap

FABULOSOS CAPITALS CONGELATS ESTEM RECAPTANT A

L'Exposició del Fred

per la gràcia de

El Helado público número 1

(am deien abans les monedes de cinc pessetes)

EXPOSICIÓ DEL FRED

Dimarts, 30 de novembre:
MANOLO GOMEZ

Intèrpret perfecte del nostre **F. Garcia Lorca**.

Dimecres, 1 de desembre:
«**CANTADORAS Y RONDALLA**

CEBOLLERO»

Notable Quadre aragonès.

Dijous, 2 de desembre
JANNINA BERGAN

Famosa cantant polaca.

Divendres, 3 de desembre:
GEDEON

Recitats còmics gitans.

Dissabte, 4 de desembre:
CONCEPCIO PANADES

Excellent i bella típle.

aquest homenet il·lustre que es diu **Antoni Palacios** i es fa dir «El Helado Público número 1», amb una senzillera naturalitat plena de grandesa.

Tot plegat ho fa ell i ho fa fer als altres de franc i encara hi posen quartets, puix heu de saber que si han llegit tots plegats la fenomenal i colossal **ESQUELLA** extraordinàriament petita que venem (i de quin manera la venem!), com a catàleg general de l'Exposició del Fred, s'han hagut de gastar pela per barba, fins i tot les dones, que no sabem com s'ho han fet, puix que... naturalment, no en tenen de barba, ans al contrari, són tereses i boniques com elles soles.

Però nosaltres som així i ens ho fem valer.

Hem dit tot per roba nova de trincar i si pot ésser feta a mida, i d'ençà de l'hora que vàrem dir aquesta màxima gloriosa, que no paguem ni el vigilant, des que no ens obre la porta sense clau.

Fabulosos capitals congelats estem assolint a l'Exposició del Fred, per la punyetera gràcia de «El Helado Público número 1», com deien abans les monedes de cinc pessetes.

Ens estem fent la barba d'or. Fem més calés que si venguéssim quevitures!

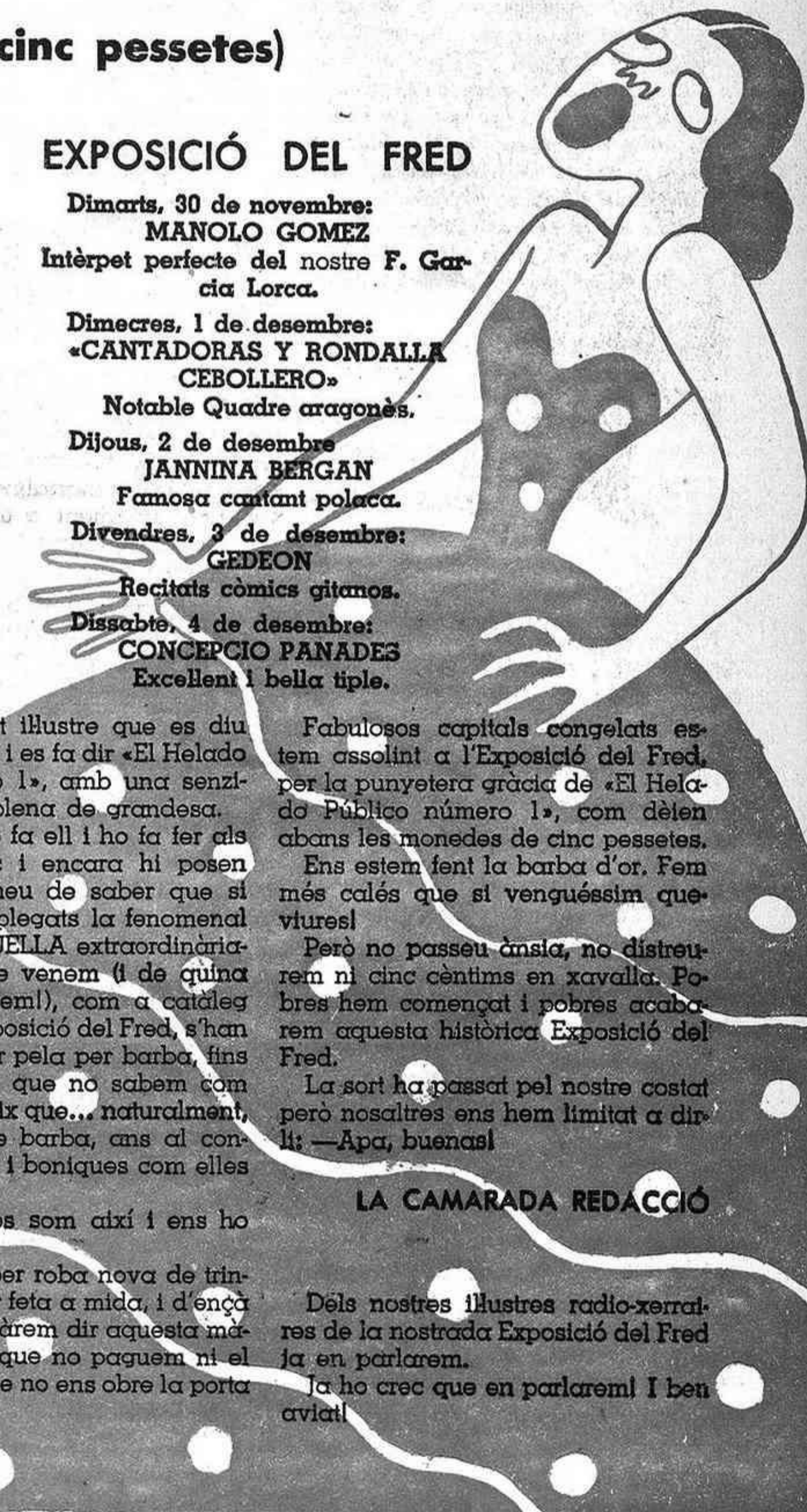
Però no passeu ànsia, no distreuem ni cinc cèntims en xavalla. Pobres hem començat i pobres acabarem aquesta històrica Exposició del Fred.

La sort ha passat pel nostre costat però nosaltres ens hem limitat a dir-li: —Apa, buenas!

LA CAMARADA REDACCIÓ

Deis nostres il·lustres radio-xerraires de la nostrada Exposició del Fred ja en parlarem.

Ja ho crec que en parlarem! I ben aviat!

INFORMACIO ESTRANGERA

LA CRISI BELGA

Brusselles, 40.—Al cap de tant de temps i de la manera més insospitada, s'ha resolt la crisi belga.

Sense saber com, a entrada de fosc la crisi ha començat a trobar-se malament i a dir: —Ai que tinc!, ai que tinc! i s'ha resolt com un angelet.

En canvi, la Conferència del Pacífic continua sense novetat dintre de la milloria que tant fa témer per la seva importantíssima salut.

Ara diu que li ha agafat la mania de què no ha estat res i vol que tornem a començar. No cal dir que aquesta decisió és una ximple conseqüència del deliri puerperal natural després d'haver deslliurat un desengany de proporcions tan desproporcionades.

Es allò que en deïen abans «Doncella y madre o Abandonada en su noche de bodas».

GOERING S'HA FET L'AMO DE LA MANTEGA

Berlín 99.—El doctor Schacht ha sucumbit al pes específic de les mantegues humanes del seu rival Goering, que l'ha desnonat del

seu tron de dictador financer, o sigui d'amo dels calés (?).

Hom opina (d'amagat, naturalment) que com l'home no fa la cosa, de calés no n'hi hauran ni més ni menys que abans de no haver-ne, que per cert ja fa temps.

Però posats a fer, Goering, encara que només sigui de vista, és més apetitós que el seu antecessor, i aquesta exhibició humana de mantega uniformada no deixa d'ésser un consol per als bons ciutadans enquadrats en el pla quadriennal dels cent anys, que saben que la mantega de debò no la tastaran mai més, però, en canvi, mirant Goering potser tampoc mai més no la perdran de vista i qui sap si algun dia...

LA FOBIA DE LA PREMSA ITALIANA

Roma, 40. — La premsa italiana sense excepció, és a dir fins i tot la independent, que és aquella que de tant independent que és ja no es publica, es lliura a una terrible campanya de difamació contra França, a base d'un discurs que s'han inventat, que diuen que ha pronunciat, però que, naturalment,

no ha pronunciat el ministre francès de Marina, Campinchi.

Hom fa un veritable desgavell de prodigalitat de les paraules «terrible», «horrible», «fulminant», «contudent», «invencible», etc.

La cosa ha pujat tant i tant de to, que potser farà necessària la creació d'un nou Comitè de la No Intervenció teòrica.

I és per això que hom es pregunta:

—Més teòrica, encara?

EL DESMENTIMENT DE CAMPINCHI ES DESMENTIT A ROMA

París, 79.—El ministre Campinchi ha manifestat que és fals de la creu a la data el discurs fals que li atribueix com a bo, a desgrat d'ésser fals, la premsa italiana, i a base del qual es fa una campanya premeditada d'atacs calumniosos contra França.

Hom sap que a Roma saben que a París sabem que ells saben que és fals el discurs de Campinchi que donen com a bo, tot i ésser autènticament fals.

Es evident que és mentida tot allò que diuen que ha dit Campinchi, sabent que no ha dit, però els romans s'entesten en no donar el braç a tórcer, i diuen:

—Es mentida, però oi que és barato?

ELS «CAGOULDARS», ENCARAI

París, 74. — Avui ha estat agafat viu, en plena plaça de l'Opera, el penúltim «cagoulard» de la temporada.

En el moment d'ésser agafat viu, el «cagoulard» estava mig mort de por, i ha declarat que ell era un valent presumpte voluntari nacionalista i anticomunista, partidari de la França única, disposat a donar la vida per salvar la civilització occidental si els moros l'ajudaven, que no fóra la primera vegada.

La policia el conduí a casa seva, que, per cert, era una casa de noi de bona casa, on, també per cert, feia una hora llarga que passaven ànsia per la tardança del minyó.

Aquest, davant dels guàrdies, s'insolentà amb el seu pare, dient-li que ell ja era un home que tenia 74 anys i que no era cap criatura perquè passessin ànsia si trigava.

Seguidament es treié la dentadura i al desota del paladar li trobaren els agents 12 metralladores, 70 bombes de mà, 11 punyals, sis paquets de dinamita, un tanc fet a casa, dos canons del 15 i mig, una avioneta Heinkel, 70 màquines d'escriure, 16 sacs de farina, i una vaca.

Davant d'aquesta insospitada troballa, manifestà als agents que es rendia i que era regidor.

Els agents li prometeren que de regidor no caldria que dimitís.

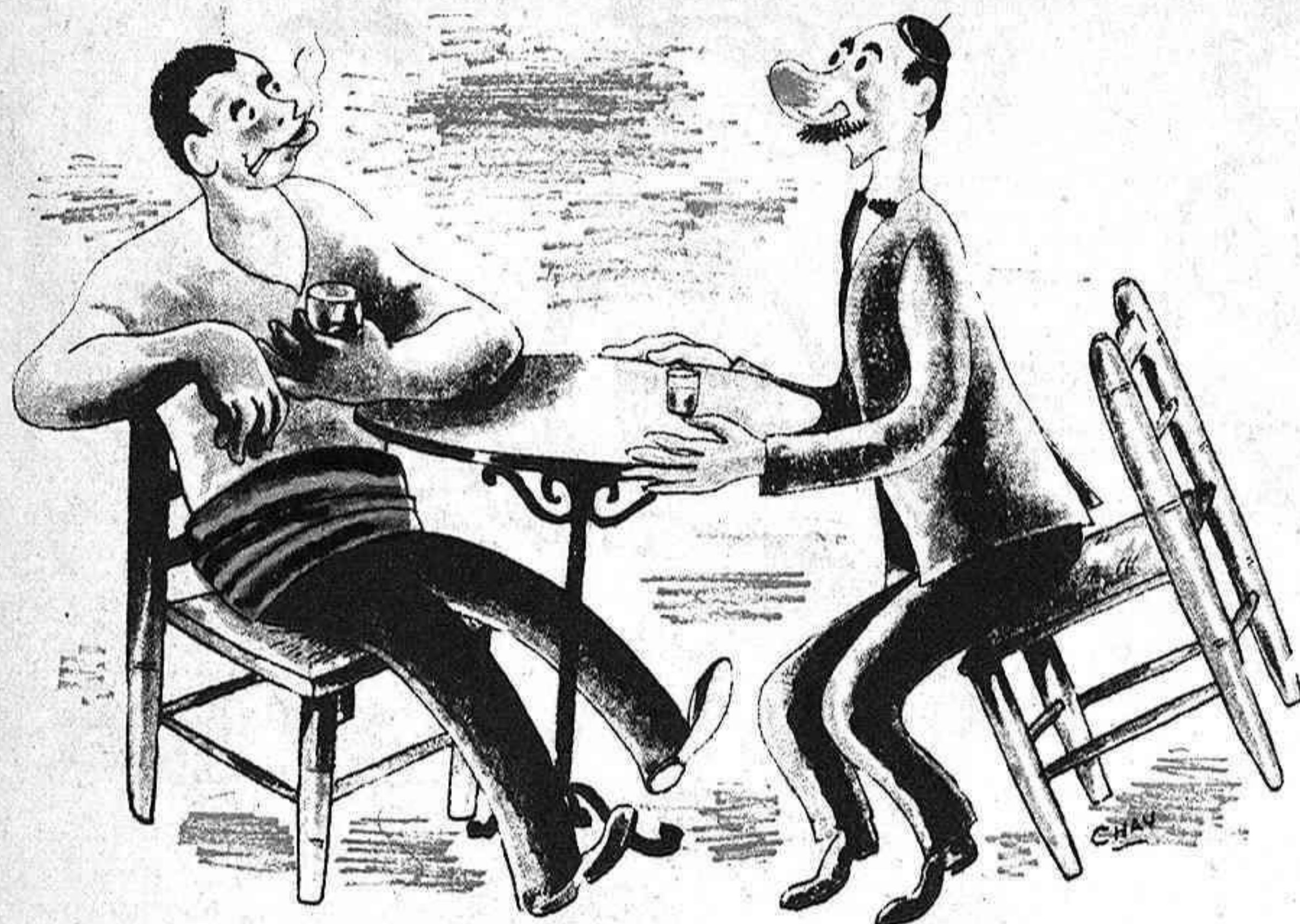

—Mira, se l'han emportat els d'Unió Republicana.

—Sí; d'«El Diluvio» es van salvar dos federals de cada espècie.

— Ves qui ho havia de dir: abans sempre anàvem en auto, i ara, fixa't, en camió.

— Beuries aigua de tabac?
 — Noo! Ex!
 — I doncs, perquè fumes til'la?

Els vells i autèntics "timos" de les misses i de l'enterrament

Acción del Empréstito de Amor

Templo Expiatorio Nacional
al Corazón de Jesús

AMORTIZABLE EN 10 ANOS DE LA RENTA

PROBADO POR UN ABOGADO

Serie F

Pesetas 25

El Corazón de Jesús, que ansí tomara posesión de su Trono, premiará con divina largueza al alma buena que suscriba esta ACCIÓN.

el día de FINA de 1934.

CRUZADA PRO TEMPLO TIBIDABO

Entre els bitllets nous i de cada poble de nou nom que us ensenyen a cada cantonada de carrer vell de nom nou, ens han ensenyat —i deixat— el bitllet vell que reproduïm. No és, però, cap bitllet, sinó, com —mai no ho direm amb tanta propietat— resa, una acció. Una acció però, sense cupons per retallar, com si diguéssim una acció revolucionària dintre el règim capitalista d'abans del 19 de juliol. El lector, si la reproducció surt bé, veurà prou bé de què es tracta. Es una acció —no pagada— per a la construcció de l'església del Tibidabo; no, com el seu títol sembla indicar, per a la construcció de cap «clínica» de «massatges», però que ens demostra el concepte que havien de tenir de la religió l'entitat emissora els «Salesianos del Tibidabo» i els accionistes. Nosaltres dubtàvem de la seva autenticitat, fins que hem trobat, en tinta morat pàl·lid, en l'angle es-

querr, el segell de l'entitat, que en la reproducció no es veu. Però són moltes les persones, no pas dels nostres, que ens n'han garantit l'autenticitat.

L'entitat emissora, com diu l'acció, per vint-i-cinc pessetes amortitzables en el Banc de la Glòria, us prometia el cent per u, o sigui 2.500 pessetes posades al cel. Això, si ho digués un laic li dirien que és una blasfèmia. I després assegura que «El Corazón de Jesús, ...premiará con divina largueza el alma buena que suscriba esta acción». Tot plegat, a més de blasfèmia, no és una estafada? Prometen una cosa que no poden donar, venen el cel per 25 pessetes, i quan us l'han venut us engeguen a cobrar-n'hi 2.500...

L'únic dubte que tenim és de si es tracta del timo de les misses o del de l'enterrament. Potser una combinació dels dos.

GUERRA A LA CIUTAT

Els 700 federats contra l'esparver pirata

Senyor Ministre de Defensa, nosaltres també diem...

Una nota de la Federació Catalana de Societats de Coloms butxes publicada a la premsa, ens ha omplert d'una alarma, per cert ben justificada. Els coloms butxes es queixen, amb un parrupeig d'auxili, que en el cel de Barcelona hi ha aparegut un esparver que, acompanyat de dos companys, que hom no sap si són fills seus, causa grans estralls entre els coloms de colomar en les seves diverses modalitats. Calculen els butxes que aquests tres esparvers consumeixen un promedi de deu coloms per dia, i que en el que va de lluita han caigut 15.000 pessetes de coloma al camp de batalla de la ciutat.

Es realment un consum de colom excessiu per tres esparvers, tant més que sembla que es dediquen a atacar els coloms de bona casa i deixen els municipals de banda. Això, ultra trobar-ho intolerable, ens confirma en la nostra teoria que els coloms que corren per places i carrers no són en realitat, coloms, sinó uns substituïts de llauna, als quals donen corda cada nit els encenedors de llums de gas. Es per això que creiem que l'Ajuntament hauria de contribuir a l'alimentació dels tres piratets de l'aire per alleujar la situació de la Federació de Societats de Coloms butxes, prenent pel seu compte, com demana, l'extermini dels esparvers, tant més quan la Federació està disposada a llançar-se al combat al davant dels seus 700 federats, «els quals —diu la nota-clam—, per altra part, han palesat llur esperit solidari pels diversos donatius en metàl·lic a profit de les Milícies republicanes i per a la recollida de roba d'abric per a l'Exèrcit, i en coloms en gran nombre per a hospitals».

Es per això que nosaltres creiem que l'Exèrcit de la República té el deure ineludible de mobilitzar-se per caçar al vol aquests tres pirates de l'aire. I qui no pensi com nosaltres és un butxe, ai, un bútxara.

OBJECTES RETROBATS

A la majordomia municipal hi ha dipositats els objectes següents, que seran tornats a qui acredití ésser-ne amo:

Un bitllet de mil pessetes; un altre bitllet de mil pessetes; un bitllet de canvi dels tramvies de 0'10; una moneda d'un portamonedes de senyora amb «calderilla»; unes claus lligades amb un cordill;

un carnet del POUM; dos duros en plata dintre un mocador; documents personals a nom de Lwadislaw Lwolv Constantinewicz; un avió de caça; tres quilos de patates; un retrat d'un general amb bigotis; un exemplar de «Renovación»;

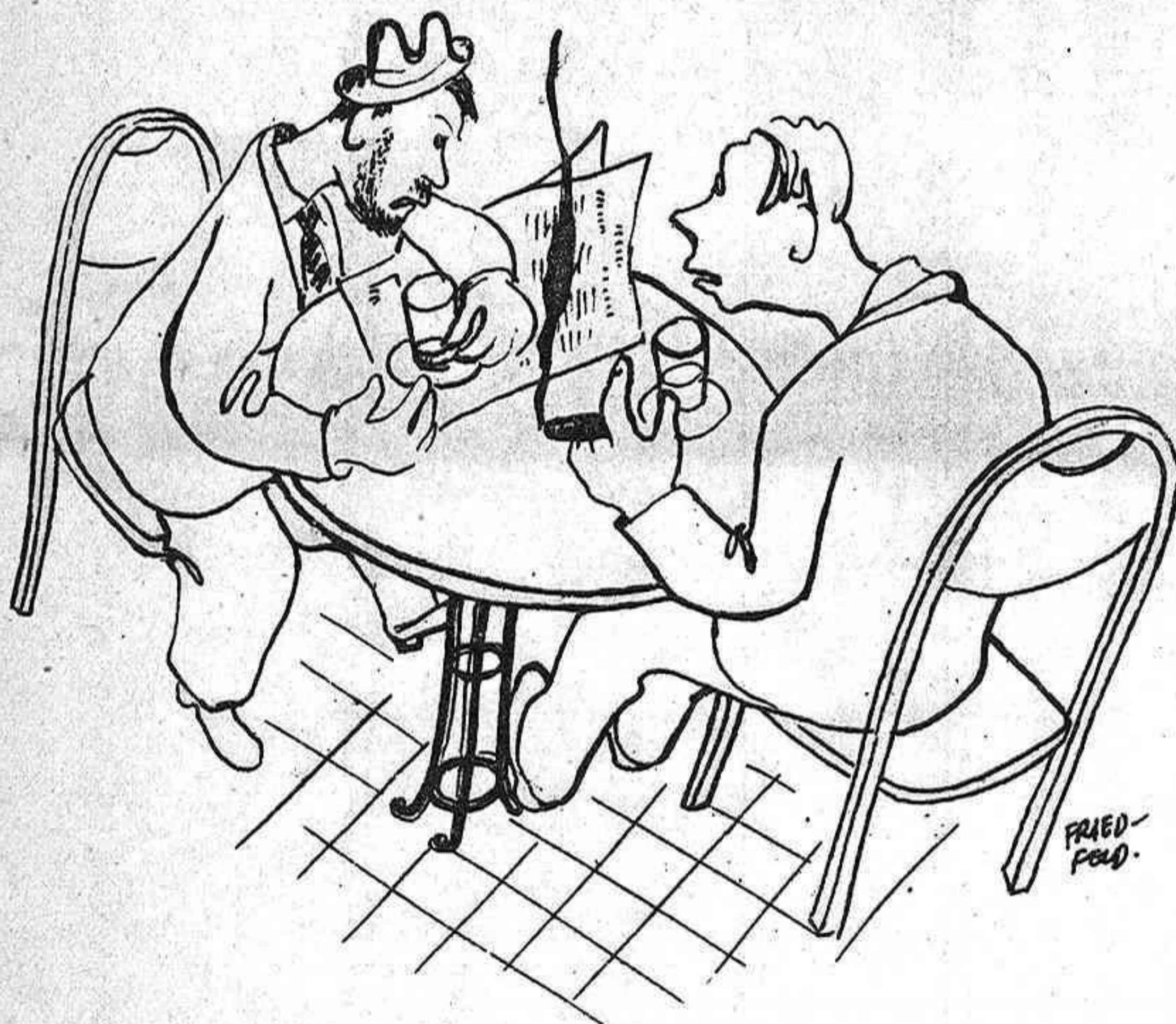
un braçal de la Creu Roja.

ALTAIR

COMUNICAT OFICIAL

—«Els facciosos han respost dèbilment al nostre vigorós canoneig.»

— A mi em fa por l'aviació.
— I a mi la mediació.

EL PANORAMA INTERNACIONAL

L'embolic desembolicat i reembolicat pel corresponsal de l'Agència Fabra a Barcelona

Reus, París i Londres, 30 (Servei especial de l'Agència Fabra per a L'ESQUELLA). — En els centres diplomàtics, així com als cercles ben assabentats, ha causat immillorable impressió la decisió irrevocable presa per MM. Chautemps i Delbos d'arribar a Londres simultàniament amb l'avió que els porta. Això és considerat unànimement com a signe infallible de la perfecta entesa existent entre les dues nacions amigues. Ara bé, de què tractaran amb els senyors Eden i Chamberlain? «Aneu a saber!», que deia el general Prim. Nosaltres però, més contemporanis que l'illustre inventor de les matèries primes, podríem assegurar, si n'estiguéssim assabentats, que són, precisament, aquestes matèries i la manca que impúdicament en fa gala —germànicament s'entén— Alemanya, el punt principal de les converses. Cert que també es tractarà d'altres matèries, no tan primès, com

són ara la guerra d'Espanya i la guerra de Xina, la inclinació de l'eclíptica i els problemes que el fill de Mussolini ha de resoldre cada nit com a deure de col·legi, però no és menys cert que dintre de tot plegat hi ha alguna cosa que no rutila. De quol s'agit-il?, que deia el mariscal Foch? Les cancelleries, en efecte, estan preocupades, com amb tant d'encert feia notar Mme. Tabouis a «L'Oeuvre»: **les cancelleries sont preocupées**, i és de remarcar la pregunta del redactor diplomàtic del «Sunday Express»: **What happens?**, que traduït significa, **¿qué sucede?**

Mentrestant Alemanya va fent. L'aparició d'un nou conflicte, el de la dieta de Klaipeda (Memel), és un signe prou significatiu.

¿Es que potser vol desentendre's del Far West (expressió cara a Zane Grey) d'Europa? Tots els indicis recollits dels nostres informa-

dors són que Alemanya ara mira cap a l'Est, a les fèrtils planes de l'Ucràina, on els pagesos (pagessen en alemany) acaben de sembrar un blat indispensable a Goering per al Pla dels Quatre Anys.

Aquesta virada de bord, com amb tanta propietat de la Lord Nelson, no deixa de disgustar al Japó, que s'havia reservat el camí del Sol Ixent per a la seva aventura imperialista, i és per això que el «Ninchi Ninchi» escrivia l'altre dia: «*San-zen seki ne karasu wo koroshi, nushi to soi-ne ga shité mitai.*». La frase no dona lloc a cap mena de dubte i sembla que després d'aquesta declaració terminant, Hitler comprendrà.

El pla japonès seria, en efecte, segons rumors japonesos escampats en japonès, fer les coses de la manera tradicional, és a dir, convèncer els xinesos que, abandonant Xina, conquistin, a través de Sibèria, Tibet i Turquestan, l'Europa oriental, mentre Alemanya avançaria, amb les facilitats que li donaria l'empenta pel darrera, cap a l'Oest, per formar el Sant Imperi Romà, i Itàlia, que ja té un peu a Espanya, començaria la reconstrucció de l'Imperi Romà a seques. Els nazis, que, per sota l'empenta mongòlica, haurien conquistat la part oriental del seu antic imperi, deixarien aquest cop als italians el pas lliure per sota l'angle del Danubi cap a la Dalmàcia per refer el d'Orient i anexionar-se'l, i es pot dir que seria una bona ocasió de recomençar tota la història des del punt que la va deixar la irrupció dels bàrbars, i poder dir **recomençons donc**, com va dir el frare a l'hostalera que feia veure que s'havia descomptat.

Tot això però, no són més que hipòtesis, **des hypothèses**, com deia Henry Poincaré, germà del que coneix la gent. En cas, però, que tot això es confirmés, què hi dirien les grans democràcies occidentals? Som lluny dels temps en què Clemenceau podia dir **Pas d'histoires!**, perquè era viu, i en canvi, són tants els italians que poden dir en italià la frase cèlebre del futurista Marinetti: **Chi lo sa?**— Fabra.

Correu i remeneu

Von Seu Dònm. — Està bé, però innocent. **Tanmateix.** — Inofensiu tanmateix.

Climent. — L'acudit és una miqueta vell.

Ali-kates. — Ho aprofitem.

Lluís. — Si no ve aviat la sorpresa ja no ens sorprendrem.

Cadell.—Això que penseu enviar «Esquellots» cada setmana, és una amenaça?

Tífus. — Es un tífus que no fa mal.

Dostoiéwsky. — Ens creïem que havia mort, vostè.

A. Saracu 33. — Aprofitem un «Esquellot».

Ro. Ro. — Es publicarà.

El. — El vostre suggeriment l'hem aprofitat.

Xela. — No té intenció, el vostre acudit.

FINNO DE REGO
MEXICO EN ESPAÑA
MARCHA DEL
5.º REGIMIENTO
LAS COMPAÑIAS
DE ACERO - ALER
TAI - CANT A LA
JOVENTUT - LOS
CAMPEÑOS - HI
JOS DEL PUEBLO
LA COMINTERN
CANÇÓ DEL
FRONT POPULAR

2on

De venda a tots els quioscos
i centres de distribució de **P.A.C.O.D.** PUBLICACIONS ANTI-FEIXISTES
Cooperativa Obrera de Distribució
RAMBLA DEL MIG, 17 - BARCELONA

Llegiu

LA CORRESPONDENCIA INTERNACIONAL

i estareu al corrent dels esde-
veniments polítics internacionals
més importants, glosats pels re-
presentants més autoritzats, del
moviment obrer a tot el món

PREU: 25 CENTIMS

DE VENDA A TOTS ELS QUIOSCOS

LLEGIU EL FOLLET

"Urgeix la unitat proletària i antifeixista"

per VICTOR COLOMER
del Comitè executiu del P. S. U.
Pròleg de Joan Comarera

PREU: 60 CENTIMS

DE VENDA A TOTS ELS QUIOSCOS

Distribuidors exclusius per **P.A.C.O.D.** Rambla del Mig, 17
a tot Catalunya: **Barcelona**

En commemoració del 1.º aniversari de la mort heroica de
Hans Beimler al front de Madrid són de gran actualitat
i de màxim interès els dos llibres

"En el Campo de Asesinos de Dachau"

escrita pel representant del
Partit Comunista Alemany, i

"La Vida Heroica de Hans Beimler"

per Artur Perucho, amb pròleg de P. Ardiaca

Preus: 0'60 i 1'40 respectivament

Distribuidora
de Publicacions

P. A. C. O. D.

Rambla del Mig, 17
Barcelona

ELS «CAGOULARDS»

—I això, qui ho cuina?
—El duc de Guisa.